

**МОРСКАТА ЦАРИЦА
ШВЕДСКА НАРОДНА
ПРИКАЗКА, ПРЕРАЗКАЗАНА
ОТ РАН БОСИЛЕК**

Превод от шведски: [Неизвестен], —

chitanka.info

Един цар имал едничък син, който бил на три години. Царят обявил война на друг цар и трябвало да замине с много кораби да се бие по море.

Царят победил врага и тръгнал да се връща с корабите си в своето царство. По пътя се извила страшна буря. Всички кораби щели да потънат. Тогава царят извикал:

— Кълна се в царската си корона, че ще подаря на морската царица първото мъжко същество, което ме срещне на брега, когато стъпя в моята столица.

Бурята утихнала.

Царят наближил пристанището на своята столица. Загърмели топове от корабите.

В това време малкият син на царя се разхождал по брега и чакал да посрещне баща си.

Щом царят слязъл от кораба, момчето се хвърлило в прегръдките му. В този миг царят трепнал, като си спомнил за морската царица, но си рекъл:

„Аз обещах мъжко същество, а син ми е дете. Първият мъж, който ме срещне на брега, ще дам на морската царица.“

Но от този ден всеки моряк или пътник от царството, който тръгвал на море, не се връщал вече. Нещастията зачестили. Народът почнал да негодува.

„Това е, защото царят не удържа думата си — казвали всички. — Навярно много се е разсърдила морската царица.“

Царят и царицата не пущали никога детето да отива край морето. То много желало да се качи на кораб, но родителите не давали да се изрече. След време царицата и царят забравили за морската царица.

Когато князът станал на десет години, царицата родила друг син.

Един ден десетгодишният царски син тръгнал с царедворци да се разхожда в царската градина край морето. Стигнали до морския бряг. Изведнъж се задал черен облак. Полазил по брега, обгърнал царския син и след това изчезнал. Но отнесъл и царското момче. Изплашили се царедворците. Съобщили на царя и царицата. Те се разплакали и дълго след това не можели да прежалят своето чедо.

Вторият царски син пораснал и станал на шестнадесет години. Царят и царицата искали да го оженят за дъщерята на някой могъщ цар, който да бъде силна подкрепа на царството през време на война.

Те изпратили пратеници в различни царства. Но през това време почнало да се чува шум край морето и силен глас, що се носел надалече:

*Който първи е роден,
първ ще бъде задомен!*

Никой не смеел да се доближи до брега. Който се приближел, отнасяли го морските вълни.

Съобщили на царя какво става на брега. Царят събрал съветниците си. Те решили да повикат най-мъдрата бабичка в царството, която и в други подобни случаи им казвала какво да правят. Каквото им кажела, все се сбъдвало.

Умната баба дошла при царя и рекла:

— Аз зная защо ме викаш, царю честити. Вашият първороден син вика от морските вълни. За да се укроти морето, трябва да му намерите млада и хубава девойка, която да се омъжи за него.

Царят обявил по цялото царство, че ще даде всичко, що пожелае, на оная млада и хубава девойка, която се реши да се омъжи за първородния му син, който се обажда от морето. Никоя девойка не се решила.

Тогавя умната бабичка посъветвала царя да построят малка къщичка с две стаи край морето, та да опитат дали не ще престане този шум. Във всеки случай, докато се строи къщата, няма да се чува гласът и хората ще могат свободно да ходят край морето.

Почнали да строят къщата. И наистина, докато строели, гласът стихнал и хората можели да приближават до брега и да си вършат работата.

Построили къщичката. В спалнята сложили огледало. Който лежал в леглото, можел да вижда вратата, без да се обръща. Вратата между двете стаи трябвало да бъде винаги отворена. Когато всичко било наредено в къщата, гласът пак почнал да се чува:

*Който първи е роден,
първ ще бъде задомен!*

Тогава умната бабичка казала на царя:

— Трябва да изберем три млади и хубави момичета от видни семейства, да ги приберете в двореца и да се отнасяте с тях като с княгини. Една по една ще ги заведете в къщата край морето. Ще опитате дали царският син няма да се ожени за някоя от тях, за да престанат виковете и шумът.

Царят заповядал да изберат три момичета и да ги доведат в двореца.

През туй време гласели да оженят и по-малкия царски син. Чакали вече да пристигне избраната девойка.

Довели момичетата. Те били много тъжни. Още по-тъжни били родителите им, но нямало що да сторят. Трябвало да жертвуват децата си за доброто на целия народ.

Най-напред трябвало да отиде най-голямата от девойките. Дошла при нея мъдрата бабичка и й рекла:

— Ще отидеш в къщичката при морето! Ще легнеш на леглото в спалнята с лице срещу огледалото и никога няма да се обръщаш да гледаш какво става край тебе! Ще се задоволиш само с това, що виждаш в огледалото! Ако се обърнеш, ще те сполети нещастие!

Към десет часа вечерта завели девойката в къщичката.

Роднините на царедворците се разделили с нея със сълзи на очи. Заклучили вратите и занесли ключа в двореца.

Майката на девойката плачела и не можела да си намери място от мъка.

Мъдрата бабичка я утешавала:

— Не плачи и не се тревожи, добра жено! Ако дъщеря ти изпълни точно съветите ми и не се обръща на леглото, когато влезе някой в къщичката, а гледа само в огледалото, ще излезе сутринта жива и здрава.

Девойката останала самичка. Плакала и не могла да заспи.

В полунощ чула, че външната врата се отворила, отворила се и вратата на стаята. Девойката погледнала в огледалото. Видяла млад, хубав и висок момък. От дрехите му течала вода по пода. Той потреперал и рекъл:

— Ху-ху!

Сложил една хубава ябълка на малката масичка и закачил едно шише върху дръжката на прозореца. Приближил се до леглото на девойката, която се престорила, че спи. Гледал я дълго. Разходил се пак, отново се приближил до нея. Пак я гледал дълго, станал, отишъл в съседната стая, легнал си и заспал.

Девойката искала много да види отблизо момъка. Тя забравила какво я посъветвала мъдрата бабичка. Зарадвала се много, като разбрала, че момъкът е заспал.

Тихичко се обърнала, станала и отишла в другата стая. Доближила се до момъка. Но той скочил, хванал дясната ѝ ръка, отсякъл я и я хвърлил под кревата:

След това той си легнал и заспал.

Щом се съмнало, станал, взел ябълката и шишето, па си излязъл, като затворил вратата след себе си.

Клетото момиче страдало неизказано много.

Когато дошли сутринта нейните близки да я вземат, намерили я да плаче и с една ръка. Завели я в двореца, привързали ръката ѝ и повикали умната бабичка. Щом видяла момичето без ръка, тя рекла:

— Ти не си изпълнила каквото ти поръчах. Затова сега ще страдаш. Не бива вече никога да се доближаваш до къщичката, защото, ако доближиш, ще изгубиш и живота си.

Другите две момичета се обезсърчили още повече, като видели какво се случило с другарката им.

Но умната бабичка им рекла:

— Не бойте се! Нищо лошо няма да се случи с вас, ако изпълнявате точно каквото ви кажа.

И тя поръчала на втората девойка да не се обръща и да не поглежда момъка, който ще дойде в полунощ. Ако го погледне, и тя ще пострада като първата девойка.

И втората девойка отишла в къщичката. Легнала срещу огледалото. В полунощ дошъл момъкът, оставил ябълката на масичката, закачил шишето на прозореца, навел се над леглото на девойката, разходил се няколко пъти, изтърсил водата от дрехата си, казал „ху-ху“, съблякъл се, легнал и тозчас заспал.

Любопитството на девойката растяло всеки миг. Тя искала да види отблизо момъка. Като разбрала, че е заспал, желанието да се доближи до него още повече се усилило. Тя забравила какво ѝ

поръчала бабичката. Обърнала се, тихичко станала, отишла при момъка, но тоз миг той скочил, хванал я за дясната ръка, отсякъл я и я хвърлил под леглото. След това си легнал и заспал.

Призори станал, облякъл се, взел ябълката и шишето, па си излязъл, като заключил след себе си вратата.

На сутринта дошли близките на момичето. Намерили го да плаче и с отсечена ръка. Завели го в двореца. Повикали бабичката. Тя, щом видяла, че и това момиче е с една ръка, рекла:

— И ти, девойко, не си послушала съвета ми, затова си пострадала. Не биваше да поглеждаш момъка.

Дошло ред на най-малката и най-хубавата девойка да отиде в морската къщичка. Завели я. Умната баба я заклела да не погледне момъка. Само така ще се разтури магията. Момичето дало клетва да устои на любопитството си и да изпълни съвета на бабичката.

Посред нощ дошъл момъкът мокър, изтърсил водата от дрехите си, оставил ябълката на масичката, закачил шишето на прозореца, влязъл в спалнята, разходил се, отишъл при момичето, погледнал го, върнал се пак в спалнята, казал „ху-ху“, съблякъл се, легнал и тозчас заспал.

Клетата девойка умираше от страх. После, като се посъвзела, дощяло ѝ се да погледне момъка, но си спомнила за клетвата и устояла на силното любопитство. После заспала и се събудила призори, когато момъкът станал и почнал да се облича. След това той се навел над девойката, погледнал я, взел ябълката и шишето, излязъл и затворил вратата след себе си.

На сутринта дошли близките на девойката и царедворците да я вземат. Тя ги посрещнала, като плачела от радост. Завели я в двореца. И всички царедворци и царедворки почнали да се отнасят към нея като към царска снаха. През това време пристигнала и годеницата на помалкия царски син, който щял да наследи престола.

По съвета на умната бабичка девойката трябвало всяка вечер да спи в крайморската къщичка. И всяка вечер идвал момъкът с ябълката и шишето, ѝ вейка сутрин си отивал. На девойката се струвало, че всяка вечер момъкът се спира при нея все по-дълго и по-дълго време. Но тя лежала мълком и не смеела да се обърне, за да погледне. Виждала го само в огледалото, когато идвал и си отивал.

Другите две девойки, които загубили ръцете си, ѝ завидели много. Те я заплашили, че ще я погубят, ако не им върне ръцете.

Девойката се разплакала. Отишла при умната бабичка и всичко ѝ разказала. Бабичката рекла:

— Когато си легне царският син, ти го помоли да върне ръцете на твоите другарки. Но не го поглеждай, а само му кажи:

*Девойките съжали
и ръцете им върни.*

Девойката отишла вечерта в къщичката. В полунощ дошъл царският син. Тоя път той стоял по-дълго над леглото на девойката, въздъхнал, отишъл си в спалнята, съблякъл се и си легнал. Тогава девойката извикала с треперещ глас:

*Девойките пожали
и ръцете им върни!*

Момъкът отговорил:

— Ръцете са под леглото. Вземи водата в шишето. Прикрепи ръцете на девойките, полей ги с чудноватата вода и те тозчас ще станат като здрави.

Девойката не продумала нито дума повече и заспала. На сутринта царският син станал и няколко пъти се навеждал над нея, но тя не посмяла да го погледне и се преструвала на заспала.

Царският син въздъхнал, взел ябълката, оставил шишето, па си излязъл.

Като станала, тя отишла при двете девойки и ги довела в къщичката. Прикрепила им ръцете, поляла ги с чудноватата вода и те тозчас станали здрави, каквито били, преди да ги отрежат.

През това време почнали да гласят за сватбата по-малкия царски син. На девойката се сраменили както на царска снаха. Царят и царедворците ги уважавали еднакво. Това още повече ядосало другите две девойки. Те отишли при най-малката девойка, па ѝ рекли:

— Ако не вземеш ябълката от царския син и не ни дадеш да хапнем от нея, ще те погубим!

Девојката се разплакала и отишла при умната бабичка. Разказала ѝ какво искат другите две девојки.

Бабата ѝ казала:

— Като си легне царският син, ти му кажи:

*Девојките си спомни,
ябълка им подари!*

Девојката отишла пак в крайморската къщичка и когато царският син си легнал, тя изговорила:

*Девојките си спомни,
ябълка им подари!*

— Вземи ябълката от масичката! Излез вѐн, търкулни ябълката и трѐгни след нея! Тя ще те отведе до ябълково дѐрво. Набери си, колкото щещ, ябълки и пак се вѐрни тук, без да се бавиш при ябълковото дѐрво!

Царският син заспал. Заспала и девојката. На сутринта царският син станал, няколко пъти се навеждал над девојката, въздишал и се разхождал из стаята. После излязъл и затворил вратата след себе си.

Девојката станала, взела ябълката, излязла вѐн, сложила ябълката на земята и тя почнала да се търкаля. Търкаляла се, търкаляла и девојката тичала след нея. Най-сетне ябълката стигнала до висока ограда. Зад оградата имало ябълкови дѐрвета, окичени с плод. Ябълката се спряла до златна врата, която сама се разтворила. Ябълката се търкулнала навѐтре. И девојката влязла в овощната градина. Ябълката се спряла до най-хубавото ябълково дѐрво. Девојката си напълнила престилката. Трѐгнала да си отиде, но толкова много ѝ харесала овощната градина, че се спряла да ѝ се порадва. Без да ще, тя побутнала с крак ябълката. Същия миг златната врата се затворила.

Момичето се изплашило много. Чак тогава то си спомнило, че царският син ѝ бе поръчал да не се бави никак при ябълковото дърво. Тя погледнала ябълката, която се търкала навътре в градината. Тръгнала след нея. Ябълката се спряла до голямо огнище, гдето имало два котела, пълни с вода. Единият бил голям, другият — малък. Под големия котел горял голям огън, а под малкия — съвсем слаб.

Девојката взела дървата под големия котел и засилила огъня под малкия. Изведнъж малкият котел почнал да ври, а водата в големия престанала да се движи.

Девојката побутнала ябълката и тя започнала да се търкала. Спряла се сред една полянка. Там лежали две дечица, които спели. Силно слънце ги печело. Девојката се съжалила над клетите деца, завила ги с престилката си, за да ги запази от слънцето, а взела само толкова ябълки, колкото побирала кошничката ѝ. Но тука не можела да стои дълго. Тя побутнала ябълката и тръгнала след нея. Скоро се намерила край морето. На сянка под голямо дърво спял царският син до морската царица, която била стройна и хубава. Щом девојката се приближила, и двамата скочили. Царският син погледнал девојката мило и тъжно, па скочил в морето. Бяла пяна го покрила. Морската царица погледнала гневно. Девојката паднала на колене и извикала:

— Аз зная, че ще ме погубиш, но моля ти се, не ме мъчи дълго!

Морската царица я запитала:

— Кой ти позволи да отидеш по-далече от ябълковото дърво?

— Аз сама си позволих, но не съм мислила нищо лошо да върша — отвърнала девојката.

— Ела с мене — рекла морската царица, за да провери как се е държала.

Морската царица побутнала ябълката. Тя се търкулнала и спряла при огъня. Морската царица видяла, че малкият котел ври, а големият бил почти изстинал. Тя хванала девојката и запитала ядосана:

— Какво си направила тука? Как можа да махнеш огъня под моя котел и да го сложиш под твоя?

Девојката отговорила:

— Аз не знаех, че с това правя нещо лошо!

— Сега трябва да узнаеш, че големият котел означава любовта на царския син към мене, а малкият — неговата обич към тебе. Ти си махнала огъня под моя котел и си го сложила под твоя. Сега царският

син те обича от цялото си сърце, а мене почти ме е забравил. Виж, водата в моя котел е почти изстинала, а водата в твоя — ври! Но сега ще видя какво още лошо си направила, та тогава за всичко ще те накажа!

Морската царица побутнала пак ябълката. Тя се търкулнала и спряла при спящите деца, които били покрити с престилката. Морската царица попитала:

— Ти ли зави децата с престилката?

— Да — отвърнала девойката плачешком. — Но аз нищо лошо не съм помислила. Завих децата с престилката, за да ги запазя от горещото слънце. А ябълките оставих при децата, защото не се побраха в кошничката ми.

Морската царица рекла:

— Виждам, че имаш добро сърце. Това ще те спаси. Тия деца са мои. Те са от царския син. Но сега той те обича повече от мене. И аз ти го отстъпвам. Иди в двореца, извести, че се омъжваш за царския син и че вашата сватба ще се отпразнува заедно със сватбата на по-малкия царски син. Същия миг, когато ви благословят, аз не ще имам вече власт над царския син. Но аз съм го подготвила за цар. Той трябва да наследи бащиния си престол. А по-малкият царски син ще царува в царството на своята съпруга. Всичко това ще кажеш на царя. И ако изпълни, каквото искаш, ще освободя царския син. Като облечеш булченската премяна, ела да видя как ще изглеждаш! Ето ти ябълката! Тя ще ти покаже пътя и никой няма да забележи накъде отиваш. Сега сбогом.

Морската царица бутнала ябълката. Тя се търкулнала. Девойката тръгнала след нея. Като стигнала до златната врата, тя сама се отворила. Ябълката завела девойката право в царския дворец.

Тя отишла при царя и му казала каквото поръчала морската царица. Царят обещал да изпълни всичко с радост.

Почнали да се приготвят за две сватби. Когато облекли премените на младоженките, девойката излязла вън, сложила ябълката на земята, побутнала я и тръгнала след нея. Ябълката я отвела на същото място, гдето почивали морската царица и царският син. Там я чакала морската царица.

— Много добре направи, че дойде — рекла тя, — защото най-малкото непослушание би ти донесло нещастие. Еднаква ли е твоята

премяна с тая на другата царска снаха?

— Еднакво сме облечени, царице.

Морската царица разкъсала премяната на девойката и извикала:

— Аз искам невестата на моя любим царски син да е по-добре облечена! Ще ти дам своята сватбена премяна!

Морската царица ударила с пръчица близкото дърво. Изведнъж от дървото излязъл златен ковчег, в който била сватбената премяна, украсена със скъпоценни камъни. Тя греела като слънце. И короната блестяла, украсена от най-скъпите смарагди. Девойката облякла премяната и сложила короната.

Морската царица ѝ рекла:

— Иди сега в двореца и разкажи на всички сватбари как съм била облечена, когато съм се омъжила за царския син! Всичко ти подарявам на драго сърце. Но ти трябва да се държиш добре с царския син. Живей само за негово щастие!

Девойката се разплакала чистосърдечно и рекла:

— Обещавам ти, царице, че ще живея само за радост и щастие на царския син!

— Така и ти ще бъдеш щастлива. Иди сега в двореца, хубава девойко!

Девойката отишла в двореца. Всички останали смаяни от блестящата ѝ премяна. Тя греела като слънце. Другата царска снаха бледнеела пред нея. Всички съкровища от цялото царство не биха стигнали да се купи тая скъпоценна премяна.

Дошъл уреченият час на сватбата. И както били събрани всички, изведнъж се появил млад и хубав момък — царският син. Радостен и щастлив, той прегърнал своите родители и брат си и поздравил сърдечно всички царедворци. После прегърнал и целунал своята хубава невеста, която за пръв път се осмелила да го погледне.

И заживели младият княз и хубавата девойка честити и доволни.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.